



## Промени за оддржливост

Проектот е финансиран  
од Европската Унија

KONEKT



### МРЕЖА ЗА ФИНАНСИСКА ОДРЖЛИВОСТ НА ГРАЃАНСКИ ОРГАНИЗАЦИИ

#### ИНФОРМАЦИИ И ЗАКЛУЧОЦИ ОД КОНФЕРЕНЦИЈА

за закони по мерка на граѓанските организации

23.04.2019, Скопје, хотел ТЦЦ Гранд Плаза

#### Важноста за финансиска одржливост на граѓанските организации

**Говорници:** г. Фатом Сељами – државен секретар на Министерството за правда, г-а Ирена Иванова, Раководителка на програма за граѓанско општество, Делегација на Европска Унија, г-а Фани Каранфилова – Пановска, Претседателка на Советот за соработка со и развој на граѓанскиот сектор, г-а Никица Кусиникова, Извршна директорка „Конект“

- Еден од клучните закони поврзани со одржливоста на граѓанскиот сектор и неговото прибирање ресурси од локални извори е Законот за донации и спонзорства во јавните дејности;
- Министерството за правда го поттикнува отворениот дијалог за да се подобри Законот за донации и спонзорства во јавните дејности ( ЗДСЈД ) очекувајќи препораки од граѓанските организации (ГО) за подобрување на законската рамка;
- Има тренд на постојано зголемување на бројот на компании кои се јавиле како даватели на спонзорства и донации во изминатите години и постои простор за понатамошно стимулирање на донирањето во земјата преку проширување на одредбите за даночни поттикнувања во регулативата.
- Нов ЗДСЈД со подобрени решенија ќе подигне општествената одговорност не само на бизнис заедницата туку и на граѓаните кои ќе бидат се повеќе мотивирани да бидат вклучително активни во секојдневниот живот во заедницата;
- За подемократско општество, подобра општествена и економска средина на секој граѓанин, и побрзи и полесни процеси на приближување на земјата во европските преговори, потребно е отварање и активно и структурирано инволвирање на ГО и сите чинители во еден заеднички координативен настап.
- Со приближувањето до ЕУ во идниот период се отвора дијалогот за измени на многу закони, вклучувајќи го и Законот за здруженија и фондации.
- Советот за соработка со и развој на граѓанскиот сектор е платформа во којашто на институционален и структуриран начин се случува дијалогот помеѓу претставниците на ГО и институциите, учејќи едни за други, за спецификите и потребите низ заедничка интеракција.
- Советот проактивно ќе ги следи пристапните преговори со ЕУ, формирал работна група и дефинира модел за учество на ГО во процесот на пристапни преговори со ЕУ, којшто предвидува учество на ГО во работните групи за секое од поглавјата, кадешто ГО ќе можат да дадат придонес во креирањето на преговарачките позиции или свои ставови за тоа како гледаме на истиот процес. Моделот треба да обезбеди учество на ГО во процесот, но воедно и позиција од која ќе може независно да го набљудува процесот.
- Една од клучните промени поврзани со финансиската одржливост на ГО е тоа што до крајот на 2020 треба да се воспостави фонд кој што ќе обезбеди институционална поддршка за кофинансирање на



## Промени за оддржливост

Проектот е финансиран од Европската Унија

KONEKT



проекти на ГО и во насока на таа цел Советот ќе придонесе за независен, ефикасен и ефективен начин на поддршка на ГО.

- Се истакна важноста да се консолидираат напорите на граѓанскиот секторот, да се усогласуваат ставовите, заеднички да градиме предлози за подобрување на регулативата и заеднички да застапуваме понатаму во тој процес. Поради тоа е формирана мрежата за финансиска одржливост која сега број 90 членови. Мрежата дава пристап до информации на помалите и грас-рут ГО и претставува референтна точка на институциите за дискусија со ГО. Повеќе информации за мрежата, членките, активностите и како да пристапите во неа на следниот [<<линк>>](#)

### Законска рамка што ќе поттикне донирање во ГО – европските искуства

г.Лубен Панов – Програмски консултант „Европски Центар за непрофитно право (ЕЦНЛ)“ - Будимпешта

- Беа пренесени добри практики во регулирањето на законската рамка за филантропија.

### Дискусија за предлог измени на Законот за донации и спонзорства во јавните дејности

**Говорници:** г. Христијан Ѓоргиевски, Советник на Претседателот на Владата на РСМ, член на советодавниот комитет на Мрежата, г.Лубен Панов – Програмски консултант „Европски Центар за непрофитно право (ЕЦНЛ)“ – Будимпешта, г-а Никица Кусиникова – Извршна директорка „Конект“, г-а Светлана Црвенковска – правна експертка, г-а Љупка Новеска Андонова – правна експертка, г. Ацо Ристовски – извршен директор „Фондација Аполонија“

- Потребно е креирање општествена атмосфера во образованието каде филантропијата ќе го добие своето место, и креирање на доверба меѓу давателите и примателите, институциите и ГО, државата да не се плаши дека некој ќе направи нешто лошо туку да има доверба дека ќе се направи нешто добро со донациите.
- Клучни препораки и предлози за подобрување на ЗДСЈД се:
  - да се наведе во Законот експлицитно дека тој се однесува само на оние донации и спонзорства за коишто давателите или примателите сакаат да уживаат даночни поттикнувања
  - соодветно да се **прецизираат примателите** на донациите (според сегашните одредби приматели на донација се сите правни субјекти, предлог во насока на меѓународната пракса е тоа да бидат правни лица со непрофитен карактер и непрофитни организации од ЕУ). Во овој дел се дискутуираше за различни опции.
  - **Поедноставување на постапката за потврдување на јавниот интерес** (сегашни одредби: претходно барање за потврда на јавен интерес, за секоја поединечна донација/спонзорство, вклученост на многу институции, без јасни критериуми предлог во насока на меѓународната пракса: давателот однапред го знае третманот на својата донација, разгледување по извршување на донацијата т.е. по доставено барање за даночно ослободување, врзување за непрофитниот примател, намалување на товарот на институциите)
  - **Поедноставување на постапката за документирање, известување и контрола** (сегашни одредби: задолжителен договор за донација/спонзорство без оглед на големината и типот на давател, во случаите кога не е задолжителен договорот – премногу придружни документи и изјава од нотар, обемна документација и нејасна обврска за известување, строги прекршочни одредби)



## Промени за оддржливост

Проектот е финансиран  
од Европската Унија

KONEKT



предлог во насока на меѓународната пракса:

договорот не е задолжителен или да се воспостави праг на износ, потврдата од за примена донација е доволен доказ, поедноставување на известувањето, санкција - неодобрување на даночното поттикнување)

➤ **Даночни поттикнувања кај ПДД и долгорочни донации**

(сегашни одредби: до 20% од износот на годишен ПДД на давателот на донацијата и најмногу 24.000 денари, не поттикнува повеќе-годишни давања

предлог за поттикнување на поголеми и подолгорочни донации: да се избрише прагот од 24.000 денари, да се овозможат дополнителни поттикнувања или зголемување на прагот доколку донацијата се дава за неколку години)

➤ Законот да не се поврзува со јавните дејности туку со активности од јавен интерес, да биде јасно кои донации ќе подлежат на даночни поттикнувања

Се споделија и дискутираа искуствата од пракса. Детални предлог измени ќе се достават до релевантните институции.

### Измени во даночниот третман на граѓанските организации и поврзаност со овозможувачката средина

**Говорници:** г-а Емина Нурединовска - Раководителка „Македонски центар за меѓународна соработка“, член на одборот на Мрежата, г. Бранимир Јовановиќ - Советник на Министерот за финансии, Член на советодавниот комитет на Мрежата, г. Борче Смилевски - Експерт „Центар за даночна политика“

- Се презентираа следните измени во даночната регулатива што се однесуваат на ГО:
  - Во изменетиот Законот за данок на добивка за прв пат официјално јасно е потенцирано дека ГО не се субјект на овој закон согласно новиот член 4а  
(став (1): Здруженијата на граѓани, фондациите, сојузите, како и секој организационен облик на странска организација, како и друга форма на здружување (во понатамошниот текст: организации), регистрирани согласно со Законот за здруженија и фондации, не се обврзници за данок на добивка.  
став (2): Како неоданочиви приходи за организациите од став (1) на овој член се сметаат: приходи од членарини, доброволни прилози, донации, грантови, подароци (во пари, добра, имотни права), завештанија, легати, приходи од дивиденди од трговските друштва основани со средства на здружението, и приходи од Буџетот на Републиката, буџетите на единиците на локалната самоуправа и Буџетот на Град Скопје врз основа на претходно изготвени програми (проекти) одобрени од Владата на Република Македонија, односно надлежните министерства, советите на единиците на локалната самоуправа и Советот на Град Скопје.  
Став (3): Организациите од став (1) на овој член кои остваруваат приходи од вршење стопанска дејност во рамките на нивното непрофитно делување, заради избегнување нелојална конкуренција со субјектите на кои добивката остварена од вршење стопанска дејност им се оданочува, стануваат обврзници за пресметување и плаќање данок на вкупен приход, доколку вкупниот годишен приход од стопанската дејност е поголем од 1.000.000 денари.  
Став (4): Данокот на вкупен приход за обврзниците од став (3) на овој член се пресметува и плаќа во висина од **1% од износот на остварените вкупни приходи од стопанска дејност во календарската година, на износот кој надминува 1.000.000 денари)**
  - Во Законот за данок на добивка има промени во Член 39



## Промени за оддржливост

Проектот е финансиран  
од Европската Унија

KONEKT



(4) Обврзниците од членот 4-а став (3) од овој закон се должни утврдувањето на данокот на вкупен приход да го вршат врз основа на даночен биланс на непрофитни организации – образец „ДБ-НП/ВП“ кој се доставува до Управата за јавни приходи во рокот пропишан за поднесување на годишната сметка согласно со Законот за сметководството за непрофитните организации, а плаќањето на данокот се врши најдоцна во рок од 30 дена по рокот за доставување на образецот.

- Образецот се поднесува до крај на февруари, а данокот се плаќа во рок од 30 дена потоа. Поднесувањето ќе почне од 2020, со билансот за 2019, образецот ќе биде објавен во текот на 2019 година
- Како приходи од вршење дејност се сметаат приходи од продажба на производи, од услуги, од курсни разлики, од закупнини и друго
- Промени во **Законот за данок на личен доход** во член 12, за **даночните изземања**, не се плаќа персонален данок на:
  - 15) надоместок на лицата волонтери согласно со Законот за волонтерство;
  - 41) надоместоци на трошоци за сместување, храна и превоз за лица кои се учесници на настани, организирани во рамки на активностите на организацијата основана согласно со Законот за здруженија и фондации, утврдени врз основа на документи за направените трошоци;
  - 44) надоместоци на патните трошоци за лица кои учествуваат во образовни активности и настани на образовни институции и организации реализирани во странство, утврдени врз основа на документи за направените трошоци.

Во рамки на дискусијата се заклучи дека ќе се следи ефектот од направените измени во даночните закони, а ГО ќе се вклучат проактивно во предлози за унапредување на даночниот третман.

### Граѓанските организации – повидлив работодавач вреден за поддршка

**Говорници:** г. Гоце Коцевски - Проектен менаџер „Македонско здружение на млади правници“, член на одборот на мрежата, г-а Маја Атанасова - Експертка од областа на работното право, г-а Мирјанка Алексеvsка – Раководителка на секторот за труд МТСП, членка на советодавниот комитет на Мрежата, г-а Виолета Станојковиќ - АВРСМ

- Се споделија клучни наоди од анализа на позиционираноста на ГО како работодавач.
- Во 2017 за прв пат во оперативниот план за активните мерки за вработување беа наведени граѓанските организации. Се споделија искуствата од АВРСМ и се истакна дека мерката за субвенционирање на плати и мерката за поддршка преку грант во форма на доделување на опрема се покажаа како многу поволни и имаше голема заинтересираност од ГО. Во иднина повторно ќе бидат отворани овие мерки кои исто може да ги користат сите правни лица – вклучувајќи ги и ГО.
- Се разговараше за спецификите на ГО како работодавач и важноста тие да се земаат предвид при креирањето на законските решенија и политиките.
- Отворени се консултации со сите засегнати страни вклучувајќи ги и граѓанските организации за Законот за работни односи, кога уредувањето на овој закон ќе биде во финална фаза ќе се сподели со ГО.